

Netržní produkce lesa a návštěvnost lesa

V období 29. 11. – 9. 12. 2014 bylo provedeno šetření na reprezentativním souboru domácností ČR (na základě kvótního výběru) týkající se množství sbíraných lesních plodin ve spolupráci s agenturou StemMark prostřednictvím stálé sítě profesionálních tazatelů. V roce 2014 bylo toto dotazování rozšířeno o zjišťování množství nakupovaných lesních plodů v čerstvé, mražené či sušené podobě. Šetření jsou prováděna v jednotlivých letech stejnou metodikou s cílem zajistit kompatibilitu zjištěných dat. Celkový počet uskutečněných rozhovorů a vyplněných dotazníků dosáhl 1035, což rovněž odpovídá počtu respondentů v minulých letech.

Ze zjištěných údajů vyplývá, že po třech silně nadprůměrných letech byl rok 2014 spíše průměrným ve fyzickém objemu sběru lesních plodin připadajících v průměru na domácnost v rámci celého sledovaného období, v němž se u nás dané informace zjišťují – tj. od roku 1994. Na domácnost připadlo 9,21 kg nasbíraných hlavních lesních plodin při průměru 10,75 kg/domácnost za celé sledované období od roku 1994. Kupování lesních plodů v obchodě či na trhu není příliš rozšířené, častěji lidé kupují čerstvé či mražené plody, méně pak sušené. Čtvrtina oslovených kupuje čerstvé či mražené borůvky, pětina kupuje houby. V průměru si nakoupí 2,3 kg borůvek za rok a kupující domácnost, hub o něco více - 2,9 kg.

Celkově bylo podle údajů nasbíráno za rok 2014 38,2 tis.t. lesních plodin, což je mírně podprůměrný výsledek oproti dlouhodobému průměru 39,6 tis.t. Výsledky potvrzují skutečnost, že ve sběru a produkci lesních plodin existují často velmi výrazné meziroční rozdíly působené řadou faktorů přírodních i ekonomických.

V odhadu peněžního vyjádření byl objem sběru v roce 2014 v hodnotě 5 851 mil. Kč velmi nadprůměrným za celé sledované období (průměr činil 3 884 mil. Kč) v běžných cenách. Na nárůstu této hodnoty se podílí rostoucí objem sběru ale i nárůst cen za lesní plody v průběhu 20 let (včetně vlivu inflace). V intenzitě sběru uvedených lesních plodin na jednotku plochy existují značné rozdíly mezi kraji, což je způsobeno intenzitou sběru domácnostmi, ale i počtem obyvatel (domácností) připadajících na jednotku výměry lesní půdy přístupné veřejnosti (tj. zejména bez lesů ve správě Ministerstva obrany). Výrazně nadprůměrné množství lesních plodin na jednotku plochy je sbíráno na území Středočeského kraje (vliv obyvatel Prahy) oproti průměru za ČR.

Návštěvnost lesa byla podle údajů v roce 2014 mírně podprůměrná, tj. 19,3 návštěv lesa na obyvatele, a 82,1 návštěv/ha lesa oproti dlouhodobému průměru 20,5 návštěv/obyvatele a 86,1 návštěv/ha lesa za celé sledované období. Návštěvnost lesa je však výrazně místně diferencována, souvisí nejen s dostupností z velkých sídel, rekreační přitažlivostí a vybaveností, lesnatostí, ale i s výskytem lesních plodin. Návštěvnost lesů ve Středočeském kraji je v průměru výrazně vyšší oproti ostatním krajům, což je opět ovlivněno návštěvami lesa obyvateli Prahy.

**Množství sběru hlavních lesních plodin návštěvníky lesa v kg/domácnost ČR
v období 1994 – 2014**

Roky	Lesní plodiny						
	Houby	Borůvky	Maliny	Ostružiny	Brusinky	Bezinky	Celkem
1994	6,15	2,95	1,11	0,70	0,17	1,03	12,11
1995	7,76	3,90	1,52	0,74	0,34	1,00	15,26
1996	4,79	2,47	0,82	0,46	0,19	0,39	9,12
1997	4,66	2,28	1,04	0,43	0,25	0,57	9,23
1998	4,63	2,69	1,28	0,61	0,16	0,68	10,05
1999	5,28	3,39	0,92	0,61	0,31	0,83	11,34
2000	6,21	2,27	1,06	0,70	0,19	0,46	10,89
2001	6,11	2,32	0,96	0,61	0,19	0,37	10,56
2002	5,55	2,84	0,94	0,56	0,24	0,55	10,68
2003	3,52	1,70	0,68	0,52	0,09	0,37	6,88
2004	4,30	1,91	0,67	0,47	0,57	0,43	8,35
2005	6,12	2,39	0,80	0,41	0,25	0,42	10,39
2006	8,17	2,96	0,92	0,49	0,32	0,41	13,27
2007	9,37	3,15	0,82	0,63	0,23	0,57	14,77
2008	4,78	1,44	0,34	0,19	0,17	0,29	7,21
2009	5,09	2,35	0,32	0,29	0,16	0,41	8,62
2010	7,75	2,94	0,67	0,57	0,08	0,22	12,23
2011	7,13	2,13	0,51	0,55	0,27	0,55	11,14
2012	7,91	1,65	0,82	0,77	0,07	0,53	11,75
2013	7,95	3,24	0,66	0,38	0,11	0,45	12,79
2014	5,99	1,75	0,51	0,37	0,13	0,45	9,21
Průměr	6,15	2,51	0,83	0,53	0,21	0,52	10,75

Pramen: ČZU

**Celkové množství sběru hlavních lesních plodin návštěvníky lesa v ČR v tis. t
v období 1994 – 2014**

Roky	Lesní plodiny						
	Houby	Borůvky	Maliny	Ostružiny	Brusinky	Bezinky	Celkem
1994	23,6	11,3	4,2	2,7	0,7	3,9	46,4
1995	29,7	15,0	5,8	2,8	1,3	3,9	58,5
1996	18,4	9,4	3,1	1,8	0,7	1,5	34,9
1997	17,8	8,7	4,0	1,7	0,9	2,2	35,3
1998	17,7	10,3	4,9	2,3	0,6	2,6	38,4
1999	20,2	13,0	3,5	2,3	1,2	3,2	43,4
2000	23,8	8,7	4,1	2,7	0,7	1,8	41,8
2001	23,4	8,9	3,7	2,3	0,7	1,4	40,4
2002	21,2	10,9	3,6	2,1	0,9	2,1	40,8
2003	13,5	6,5	2,6	2,0	0,4	1,4	26,4
2004	13,7	6,1	2,1	1,5	1,8	1,4	26,6
2005	19,5	7,6	2,6	1,3	0,8	1,3	33,1
2006	26,0	9,4	2,9	1,5	1,0	1,3	42,1
2007	29,8	10,0	2,6	2,0	0,7	1,8	46,9
2008	15,2	4,6	1,1	0,6	0,5	0,9	22,9
2009	16,2	7,5	1,0	0,9	0,5	1,3	27,4
2010	24,7	9,4	2,1	1,8	0,3	0,7	39,0
2011	29,6	8,9	2,1	2,3	1,1	2,3	46,3
2012	32,8	6,8	3,4	3,2	0,3	2,2	48,8
2013	33,0	13,4	2,8	1,6	0,4	1,9	53,1
2014	24,9	7,3	2,1	1,5	0,6	1,9	38,2
Průměr	22,6	9,2	3,1	1,9	0,8	1,9	39,6

Pramen: ČZU

**Celkové množství sběru hlavních lesních plodin návštěvníky lesa v ČR v mil. Kč
v běžných cenách v období 1994 – 2014**

Roky	Lesní plodiny						
	Houby	Borůvky	Maliny	Ostružiny	Brusinky	Bezinky	Celkem
1994	1 314	881	180	161	22	140	2 698
1995	1 658	1 164	248	169	43	137	3 419
1996	1 082	456	173	129	42	113	1 995
1997	1 510	585	202	96	72	95	2 560
1998	1 578	727	260	138	51	118	2 872
1999	1 880	973	197	144	105	149	3 448
2000	2 087	628	290	218	66	72	3 361
2001	2 298	710	294	176	65	93	3 636
2002	1 922	821	261	162	89	111	3 366
2003	1 399	562	218	170	36	80	2 465
2004	1 420	538	198	138	194	102	2 590
2005	2 048	670	246	125	85	101	3 275
2006	2 677	849	257	130	103	103	4 119
2007	3 415	967	245	185	78	139	5 029
2008	1 968	430	106	63	71	57	2 695
2009	2 056	725	99	91	64	111	3 146
2010	2 950	920	215	187	35	63	4 370
2011	4 313	921	208	234	142	177	5 995
2012	5 241	762	422	382	45	222	7 074
2013	5 388	1 484	329	182	69	209	7 661
2014	4 295	848	252	179	83	195	5 851
Průměr	2 500	792	233	165	74	123	3 884

Pramen: ČZU

Návštěvnost lesa přístupného veřejnosti v ČR v období 1994 – 2014

Roky	Počet návštěv ročně	
	na 1 obyvatele	na 1 ha*
1994	25,3	105,7
1995	22,4	93,4
1996	17,3	72,0
1997	23,4	97,4
1998	19,4	80,7
1999	21,6	89,9
2000	22,6	94,1
2001	23,1	96,3
2002	19,6	81,5
2003	19,3	80,4
2004	16,2	68,0
2005	20,4	85,9
2006	18,8	79,3
2007	18,9	79,6
2008	13,5	56,9
2009	16,5	69,6
2010	20,3	85,3
2011	23,1	98,5
2012	24,0	102,0
2013	25,7	109,3
2014	19,3	82,1
Průměr	20,5	86,1

Poznámka:* lesní půda přístupná veřejnosti (zejména bez lesů MO a některých dalších území).

Pramen: ČZU

Podíly domácností sbírajících/nakupujících lesní plody v roce 2014

Lesní plody	Houby	Borůvky	Maliny	Ostružiny	Brusinky	Bezinky
% sbírajících domácností	69,6	39,6	32,3	27,8	8,2	13,4
% nakupujících domácností	11,4	6,7	5,6	5,3	14,5	5,5

Pramen: ČZU

Odhadované celkové množství nakupovaných lesních plodin v ČR v tis. t

Položky	Houby	Borůvky	Maliny	Ostružiny	Brusinky	Bezinky
čerstvé nebo mražené	2,47	2,51	1,06	0,51	0,53	0,20
sušené	0,88	0,81	0,15	0,46	0,78	0,20

Pramen: ČZU